

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____, i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE

Član 1.

(Diskriminacija)

U članu 2. stavu (1) iza riječi “osobi ili grupi osoba” dodaju se riječi „i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi“. Iza riječi “etničke pripadnosti” stavlja se zarez i dodaju riječi „invaliditet, starosna dob“. Iza riječi “društvenog položaja i spola”, riječi “spolnog izražavanja ili orijentacije” mijenjaju se riječima “seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika”. Iza riječi “u svim oblastima”, riječ „javnog“ se briše.

Član 2.

(Oblici diskriminacije)

U članu 3. stavu (2) iza riječi “dovođenja neke osobe ili grupe osoba” dodaju se riječi „u odnosu na osnove definirane u članu 2. stavu (1) ovog Zakona“.

Član 3.

(Ostali oblici diskriminacije)

U članu 4. stav (1) mijenja se i glasi:

“ (1) Uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekom od osnova iz člana 1. stava (1) ovog Zakona koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja”.

U stavu (2) riječ “spolno” zamjenjuje se riječju “seksualno”.

U stavu (5) iza riječi “pomaganje drugima prilikom diskriminacije” stavlja se zarez i dodaju riječi “poticanje na diskriminaciju”.

Stav (6) mijenja se i glasi:

(6) „Viktimizacija predstavlja svaki oblik nepovoljnog postupanja prema osobama koje su u dobroj vjeri prijavile ili namjeravaju prijaviti diskriminaciju, prisustvovala ili svjedočile diskriminaciji, odbile nalog za diskriminacijskim postupanjem, na bilo koji način učestvovala u postupku za zaštitu od diskriminacije, pružile ili imale namjeru ponuditi informacije ili dokumente potrebne u postupku zaštite od diskriminacije ili o diskriminacijskom postupanju informirale javnost“.

Dodaje se stav (7) koji glasi:

„(7) Težim oblikom diskriminacije smatrat će se diskriminacija počinjena prema određenoj osobi po više osnova iz člana 2. stava 1. ovog Zakona (višestruka diskriminacija), diskriminacija počinjena više puta (ponovljena diskriminacija) i diskriminacija koja postoji duže vrijeme (produžena diskriminacija).“

Član 4.

(Središnja institucija za zaštitu od diskriminacije)

U članu 7. stavu (2), tačka 1) mijenja se i glasi:

“ 1) radi na promoviranju ovog Zakona, informira javnost, podiže svijest, provodi kampanje i na druge načine aktivno promovira borbu protiv diskriminacije u svrhu prevencije iste.”

Član 5.

(Zaštita u postojećim postupcima)

U članu 11. dodaje se novi stav (4) koji glasi:

“ (4) Sud i druga tijela primjenjuju načelo hitnosti u svim postupcima u kojima se ispituju tvrdnje o počinjenoj diskriminaciji.”

Član 6.

(Posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije)

U članu 12. stavu (1), tačka d) mijenja se i glasi:

“ d) da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima”.

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

“(2) Zahtjevi iz stava (1) ovog člana mogu se istaknuti zajedno sa zahtjevima za zaštitu drugih prava o kojima se odlučuje u parničnom postupku ako su svi zahtjevi u međusobnoj vezi, bez obzira na to je li za te zahtjeve propisano rješavanje u redovnom ili u posebnom parničnom postupku, osim sporova o smetanju posjeda. U tom slučaju primjenjuju se mjerodavna pravila za vrstu spora o kojoj je riječ, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno”.

Dosadašnji stav (4) postaje stav (3).

Dodaju se novi stavovi (4), (5) i (6) koji glase:

“(4) Zahtjev za objavu presude iz stava (1) tačke d) ovoga člana sud će usvojiti ako utvrdi:

(a) da je do povrede prava na jednako postupanje došlo posredstvom medija ili

(b) da je informacija o postupanju koje krši pravo na jednako postupanje bila objavljena u medijima, a objavljivanje presude je potrebno radi potpune naknade učinjene štete ili zaštite od nejednakog postupanja u budućim slučajevima”.

“(5) Ako usvoji zahtjev za objavom presude, sud će naložiti da se presuda objavi u cijelosti. Izuzetno, sud može odrediti da se presuda objavi u dijelovima ili da se iz teksta presude uklone određeni lični podaci ako je to potrebno radi zaštite privatnosti stranaka i drugih osoba, a ne dovodi u pitanje svrhu pružene pravne zaštite”.

“(6) Presuda kojom se nalaže objava u medijima obavezuje izdavača medija u kojem treba objaviti presudu, bez obzira na to je li bio stranka u postupku”.

Član 7.

(Nadležnost, rokovi i izvršenje)

U članu 13. stav (1) mijenja se i glasi:

“(1) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, a u skladu sa zakonima o sudovima obaju entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za sporove po tužbi iz člana 12. ovog Zakona nadležan je u prvom i drugom stepenu, pored suda opće mjesne nadležnosti, i sud na čijem području tužitelj ima prebivalište ili boravište, te sud mjesta gdje se dogodila šteta ili je počinjena radnja diskriminacije”.

Stav (4) mijenja se i glasi:

“(4) Rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog Zakona iznosi (3) tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najdalje (5) pet godina od dana učinjenja povrede. Kod kontinuirane diskriminacije rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Rokovi se ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije. Rok za podnošenje zahtjeva za reviziju iznosi tri mjeseca od dana uručenja drugostepene presude”.

Član 8.

(Mjera osiguranja)

Član 14. mijenja se i glasi:

“(1) Prije pokretanja i u toku postupka povodom zahtjeva iz člana 12. stava (1) sud može na prijedlog predlagača odrediti sudsku mjeru osiguranja, odnosno privremenu mjeru osiguranja, shodno pravilima Zakona o parničnom postupku koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

(2) Mjera osiguranja se može odrediti:

- a) ako predlagač učini vjerovatnim da je povrijeđeno pravo na jednako postupanje,
- b) ako je određivanje mjere osiguranja potrebno radi otklanjanja opasnosti od teške povrede prava na jednako postupanje, nenadoknadive štete ili sprečavanja nasilja.”

Član 9.

(Teret dokazivanja)

Član 15. stav (1) mijenja se i glasi:

“(1) U svim postupcima predviđenim ovim Zakonom kada osoba ili grupa osoba, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Poslije stava (3) dodaju se novi stavovi (4), (5), (6), (7), (8) i (9), koji glase:

(4) Kao svjedok u postupcima za zaštitu od diskriminacije može se pojaviti i osoba koja se svjesno izložila diskriminacijskom postupanju, s namjerom neposredne provjere primjene pravila o zabrani diskriminacije.

(5) Osoba iz stava (4) ovog člana dužna je obavijestiti ombudsmene za ljudska prava Bosne i Hercegovine o namjeravanoj radnji, osim ako okolnosti to ne dozvoljavaju, kao i da o poduzetoj radnji izvijesti ombudsmena u pismenom obliku.

(6) Sud osobu iz stava (4) ovog člana može saslušati kao svjedoka.

(7) Osoba iz stava (4) može podnijeti tužbu iz člana 12. stava (1) tački a), b) i d) u konkretnom slučaju.

(8) Odredba stava (1) ovog člana ne primjenjuje se u prekršajnim i krivičnim postupcima.

(9) U slučaju kada sud razmatra predmet o kojem je Institucija ombudsmena već donijela preporuku, koju stranka u postupku koristi kao dokaz, sud je dužan u skladu s pravilima postupka razmotriti preporuke ombudsmena.”

Član 10.

(Učešće trećih osoba)

U članu 16. stavu (1), iza riječi “ovog Zakona”, riječi “može se kao treća strana” mijenjaju se riječima “može se kao umješlač”.

Stav (2) mijenja se i glasi: “Sud će dopustiti učešće umješlača samo uz pristanak tužitelja”.

Dodaje se novi stav (3) koji glasi:

“(3) Umješlač će učestvovati i poduzimati radnje u postupku sve do izričitog opoziva pristanka tužitelja”.

Dosadašnji stav (3) postaje stav (4) u kojem se riječi “treća stranka sama snosi” zamjenjuju riječima “umješlač sam snosi”.

Član 11.

(Kolektivna tužba za zaštitu od diskriminacije)

Član 17. mijenja se i glasi:

“(1) Udruženja ili druge organizacije osnovane u skladu sa zakonom, koje se bave zaštitom ljudskih prava, odnosno prava određene grupe osoba, mogu podnijeti tužbu protiv osobe koja je povrijedila pravo na jednako postupanje većeg broja osoba koje pretežno pripadaju grupi čija prava tužitelj štiti uz njihovu saglasnost.

(2) U tužbi iz stava (1) ovoga člana mogu se istaknuti zahtjevi da se:

a) utvrdi da je tuženi povrijedio pravo na jednako postupanje u odnosu na članove grupe čija prava tužitelj štiti,

b) zabrani poduzimanje radnji kojima se krši ili može prekršiti pravo na jednako postupanje, odnosno izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njezine posljedice u odnosu na članove grupe,

c) presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje objavi u medijima na trošak tuženog.

(3) Procesne odredbe ovog Zakona na odgovarajući način primjenjuju se na tužbu iz stava (1) ovoga člana”.

Član 12.

(Zaštita osoba koje prijavljuju diskriminaciju ili učestvuju u postupku)

Član 18. briše se.

Član 13.

U članu 24. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

(4) "Sva javna tijela te ostale pravne osobe dužni su da u svoje opće pravne akte, ili kroz posebne pravne akte, reguliraju načela i principe jednakog postupanja, te da osiguraju učinkovite interne procedure zaštite od diskriminacije".

Član 14.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj

Sarajevo, _____ 2015. godine

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH